

YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurulan Yatırımcı Tazmin Merkezinin yönetimi ve çalışmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik; Yatırımcı Tazmin Merkezinin görevleri, yönetimi, gelirleri ve çalışma şekline ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 83 üncü maddesine ve 85 inci maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulamasında;

- Başkan: Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetim Kurulu Başkanını,
- BİAŞ: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- Birlik: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğini,
- Kanun: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,
- Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- MKK: Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,
- Özel Fon: Kanunun geçici 3 üncü maddesi kapsamında, 18/12/1999 tarihinden önce, Kurulca tüm yetki belgeleri iptal edilen aracı kurumların yatırımcılarının sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan alacaklarının kısmen ödenmesini teminen kurulan fonu,
- Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,
- Yatırım kuruluşu: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan yatırım kuruluşunu,
- Yönetim Kurulu: Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetim Kurulunu,
- YTM: Yatırımcı Tazmin Merkezini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

YTM'nin Görev ve Yetkileri ile Personeli

YTM'nin görev ve yetkileri

MADDE 5 – (1) YTM'nin görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

- Kurulca Kanun çerçevesinde alınan tazmin ve tedrici tasfiye kararlarına ilişkin gerekli işlemleri yürütmek,
- Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde, kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmediği için YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarının YTM hesabına geçmesine ve bunların satışına ilişkin işlemleri gerçekleştirmek,
- Kanunun geçici 3 üncü maddesi çerçevesinde Özel Fonun idare ve temsili ile Özel Fon malvarlığının yönetimini üstlenmek ve Özel Fon kapsamındaki diğer iş ve işlemleri yerine getirmek,
- Kanunun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında, zamanaşımına uğrayan her türlü emanet ve alacakların YTM'ye gelir kaydedilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek,
- YTM gelirlerinin takip ve tahsili için gerekli işlemleri yapmak,
- YTM malvarlığını yönetmek ve değerlendirmek,

- f) YTM'ye ilişkin her türlü uyuşmazlığın adli ve idari merciler ile icra dairelerinde takibi ve çözümlenmesi amacıyla gerekli işlemleri yapmak,
- g) YTM'nin çalışma politikalarını belirlemek,
- ğ) Yurt dışı muadil kurumların katıldığı uluslararası teşekküllere üye olmak,
- h) Kanunun 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi uyarınca, Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde, olağan genel kurul toplantısını kanuni süresi içinde üst üste iki hesap dönemi içinde yapmayan ve yönetim kurulu üyeleri kısmen veya tamamen Kurulca atanmış halka açık ortaklıklarda genel kurulun yetkilerini kullanmak,
- ı) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

YTM'nin personeli

MADDE 6 – (1) YTM tarafından yürütülecek iş ve işlemlerin Kurul personeli ve bu iş için istihdam edilecek personel tarafından yerine getirilmesi esastır. YTM'nin hizmet gerekleri göz önüne alınarak, Kurul Başkanının onayı ile YTM faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla, yeter sayıda Kurul personeli görevlendirilir.

(2) YTM faaliyetlerinin, etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla giderleri YTM bütçesinden karşılanmak üzere 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre hizmet sözleşmesi ile işçi statüsünde personel istihdam edilebilir.

(3) Gerekli görülen durumlarda, koşulları Yönetim Kurulu tarafından belirlenmek üzere, YTM işleri için dışarıdan avukatlık hizmeti ve diğer hizmetler temin edilebilir.

(4) YTM, Kanunun kendisine verdiği görevlerle sınırlı olmak üzere BİAŞ, MKK, Takasbank ve Birlik'ten geçici personel talebinde bulunabilir. Bu kişilere YTM tarafından ayrıca ücret ödenmez.

(5) YTM personeli, görevleri sırasında öğrendikleri sırları bu Yönetmelik, Kanun ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamaz ve kendilerinin veya başkalarının yararına kullanamazlar. YTM'nin dışarıdan destek hizmeti aldığı kişi ve kuruluşlar ile bunların çalışanları da bu hükme tabidir. Bu yükümlülük görevden ayrıldıktan sonra da devam eder.

Personelde aranacak şartlar

MADDE 7 – (1) YTM'de işçi statüsünde istihdam edilecek personelde Bakanlar Kurulunun 29/6/2009 tarihli ve 2009/15188 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinde belirtilen genel şartlar aranır. Sözleşmeli olarak istihdam edilecek personelde işin niteliğine göre özel şartlar da aranabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YTM'nin İdare ve Temsili

YTM'nin idare ve temsili

MADDE 8 – (1) YTM, bu Yönetmelik çerçevesinde Kurul tarafından idare ve temsil olunur.

Yönetim kurulu

MADDE 9 – (1) YTM'nin karar organı olan Yönetim Kurulu, Kurul Karar Organından oluşur. Kurul Başkanı, Yönetim Kurulu Başkanı; Kurul İkinci Başkanı ise Yönetim Kurulu Başkan Vekilidir. Başkanın çeşitli nedenlerle görevi başında bulunamaması halinde Yönetim Kuruluna Başkan Vekili başkanlık eder. Yönetim Kurulu, Başkan dâhil en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararlar en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alınır. Yönetim Kurulu Başkan veya yokluğunda Başkan Vekili tarafından belirlenen gündem maddelerini görüşüp karara bağlamak üzere toplanır. Başkan veya Başkanın görevde olmadığı durumlarda Başkan Vekilinin çağrısı üzerine Yönetim Kurulu her zaman toplanabilir.

(2) Yönetim Kurulu, YTM işlerinin mevzuatta belirtilen şekilde yerine getirilmesi için gerekli tüm kararları alır. YTM'nin bütçesini, mali tablolarını ve faaliyet raporunu düzenlemeye ve onaylamaya, taşınmaz satın alınması, kiralanması ve elden çıkarılmasına karar vermeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yönetim kurulu başkanı

MADDE 10 – (1) YTM'nin en üst yöneticisi olan Başkan, YTM'nin genel yönetimi, temsili ve Yönetim Kurulunca alınan kararların yürütülmesinden sorumludur.

(2) Başkan, YTM'nin faaliyetleri için ihtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmet alımı ile bunların elden çıkarılmasına ve YTM'de personel istihdamına yetkilidir.

(3) Başkan, görev ve yetkilerinin bir bölümünü, sınırlarını açıkça belirlemek ve yazılı olmak kaydıyla alt kademelere devredebilir.

Müdür

MADDE 11 – (1) YTM işlerinin yürütülmesinde Başkana yardımcı olmak üzere Yönetim Kurulu kararı ile bir müdür atanır.

(2) Müdür, YTM işlerini Başkan adına ve Başkanın kendisine devrettiği yetkiler çerçevesinde yürütür; sorumluluğu altındaki hizmet birimlerine gereken talimatları verir ve bunların uygulanmasını takip eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri ve Görevleri

Hizmet birimleri

MADDE 12 – (1) YTM'nin merkezi İstanbul'dadır.

(2) YTM aşağıda sayılan hizmet birimlerinden oluşur:

- a) Varlık Yönetim Birimi,
- b) Finansman ve Muhasebe Birimi,
- c) Tazmin ve Tasfiye Birimi,
- ç) Hukuk Birimi,
- d) Destek Hizmetleri Birimi.

(3) YTM faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesini teminen Yönetim Kurulu kararıyla geçici veya daimi çalışma grupları oluşturulabilir.

Varlık Yönetim Birimi

MADDE 13 – (1) Varlık Yönetim Birimi aşağıdaki görevleri yapar:

a) İlgili mevzuat da dikkate alınmak suretiyle Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde, güncel ekonomik konjonktüre göre YTM malvarlığının değerlendirilmesine karar vermek ve aldığı kararları Finansman ve Muhasebe Birimine bildirmek,

b) YTM adına yatırım kuruluşları ile diğer kuruluşlar nezdinde açılan hesapların takibini ve kontrolünü yapmak, gerekli durumlarda söz konusu hesaplara ilişkin diğer birimlere bilgi vermek,

c) YTM hesaplarında bulunan varlıklara ilişkin sermaye artırımını, temettü ödemesi ve diğer durumlarda gerekli işlemleri diğer birimlerle koordinasyon halinde yürütmek,

ç) Kanununun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca YTM'ye intikal eden varlıkların muhafazası ve satışı için gerekli işlemleri gerçekleştirmek,

d) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

(2) YTM malvarlığının değerlendirilmesine yönelik karar almak üzere, Varlık Yönetim Biriminde görevli personel arasından Yönetim Kurulu kararıyla en az üç kişi görevlendirilir ve en az ikisinin imzasıyla karar alınır.

Finansman ve Muhasebe Birimi

MADDE 14 – (1) Finansman ve Muhasebe Birimi aşağıdaki görevleri yapar:

a) Aidatların hesaplanmasına ilişkin işlemleri yürütmek, aidatlar ile diğer gelirlerin takip ve tahsilini gerçekleştirmek, süresi içerisinde ödenmeyenleri Hukuk Birimine bildirmek,

b) YTM'nin malvarlığının nemalandırılması için Varlık Yönetim Birimi tarafından alınan kararlar çerçevesinde operasyonel işlemleri yürütmek,

c) YTM'nin Kanundan doğan görevlerinin yerine getirilmesi amacıyla yapılacak ödeme ve giderleri tahakkuk ettirmek ve gerçekleştirmek,

ç) YTM'nin muhasebe ve kayıt işlemlerini gerçekleştirmek,

d) YTM'nin yıllık faaliyet raporunu hazırlamak,

e) Yönetim Kuruluna üçer aylık dönemler itibarıyla YTM'nin malvarlığı, malvarlığının değerlendirilmesi, alacakları ile alacakların takip ve tahsiline ilişkin Hukuk İşleri Birimi ve Varlık Yönetim Birimi ile koordineli olarak rapor sunmak,

f) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Tazmin ve Tasfiye Birimi

MADDE 15 – (1) Tazmin ve Tasfiye Birimi aşağıdaki görevleri yapar:

- a) Yatırımcı tazmin işlemlerini ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- b) Tedrici tasfiye işlemlerini ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- c) Özel Fon'a ilişkin iş ve işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- ç) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Birimi

MADDE 16 – (1) Hukuk Birimi aşağıdaki görevleri yapar:

a) Yönetim Kuruluna ve diğer hizmet birimlerine hukuki danışma hizmeti vermek; diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel kurum ve kuruluşlardan, talep edilen sair hukuki konularda mütalaa vermek,

b) YTM'nin görev alanına giren hususlarla ilgili düzenlemeleri hazırlamak; diğer birimler tarafından hazırlanan düzenleme taslaklarını da inceleyerek ilgili birim ile birlikte Yönetim Kurulunun onayına sunmak,

c) YTM'ye ilişkin her türlü uyuşmazlığın adli ve idari yargı mercii, icra ve iflas daireleri ile diğer idari mercilerde takibi ve çözümlenmesi amacıyla YTM'yi temsil etmek veya edilmesini sağlamak; devam eden ve sonuçlanan davalar hakkında ilgili birimlere bilgi vermek,

ç) YTM tarafından açılmasına karar verilen davaları açmak, gerekirse suç duyurusunda bulunmak, açılacak ceza davalarına müdahil olarak katılmak, ilgililer hakkında alınması istenilen her türlü muhafaza tedbirini almak,

d) Yargı mercilerine intikal eden veya henüz yargı mercilerine intikal etmemiş uyuşmazlıkların, bir hakkın tanınması ya da bir menfaatten vazgeçilmesi yoluyla sulhen çözümünün sağlanması amacıyla Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,

e) Yargı kararlarına göre tahsil ve takibi gereken karar hükümlerinin gereğini icra etmek,

f) Gerekli görülen hallerde, danışmanlık ve avukatlık hizmetlerini satın alma hususunda çalışmalar yapmak; YTM bünyesi dışındaki sözleşmeli avukatların çalışma usul ve esaslarını tespit etmek, tevzi edilen dosyalarla ilgili olarak rapor alınmasını sağlamak ve bu hususları Yönetim Kuruluna sunmak,

g) YTM'nin menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasını sağlamak,

ğ) YTM'nin pay sahibi olduğu şirketlerin genel kurullarına katılıma ilişkin iş ve işlemleri Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde yürütmek,

h) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Birimi

MADDE 17 – (1) Destek Hizmetleri Birimi aşağıdaki görevleri yapar:

a) Evrak, kayıt ve arşiv işlemlerini yürütmek,

b) Yönetim Kurulu toplantı gündemini oluşturmak, üyelere dağıtmak, raportörlük hizmeti sunmak, tutanak ve kararları hazırlamak, imzalatmak, muhafaza etmek ve bunlarla ilgili işlemleri yapmak,

c) Bilgi sistemlerine ilişkin işlemleri yürütmek,

ç) Personelin işe alınması ve personele ilişkin yapılması gereken diğer işlemleri yürütmek,

d) YTM'nin hizmet içi eğitim politikalarının ve yöntemlerinin oluşturulmasına yönelik çalışmaları yürütmek,

e) YTM'nin faaliyet alanına giren konularda yurt içinde düzenlenecek uluslararası toplantıların organizasyonunu yapmak, yurt dışında düzenlenecek toplantılara katılım için gerekli işlemleri yürütmek,

f) YTM'nin ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, tefriş, kiralama, bakım ve onarım, temizlik, taşıma, ısınma, aydınlatma, haberleşme, ulaşım, güvenlik ve benzeri hizmetlerini yürütmek,

g) YTM'nin taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemlerini ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
ğ) Sivil savunma ve seferberlik hizmetleri ile ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli iş ve işlemleri yürütmek,

h) YTM'nin iç ve dış protokol işlerini düzenlemek ve yürütmek,

ı) Başkan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

YTM'nin Gelirleri ve Malvarlığının Nemalandırılmasına İlişkin Esaslar

YTM'nin gelirleri

MADDE 18 – (1) YTM'nin gelirleri;

a) Yatırım kuruluşlarının yatıracığı giriş aidatları, yıllık aidatlar ve ek aidatlardan,

b) Kanun kapsamında verilen idari para cezalarının yüzde ellisinden,

c) Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarının satışından elde edilen gelirlerden,

ç) Kanunun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında zamanaşımına uğraması üzerine YTM'ye gelir kaydedilen her türlü emanet ve alacaklardan,

d) YTM malvarlığının getirisinden,

e) Diğer gelirlerden,

oluşur.

YTM malvarlığının kullanım esasları

MADDE 19 – (1) YTM malvarlığı, ilgili mevzuatın imkan verdiği şekilde Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde değerlendirilir.

(2) YTM'nin malvarlığı, amacı dışında kullanılamaz, teminat gösterilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

ALTINCI BÖLÜM

YTM Aidatları, Hesaplanması ve Tahsili

Giriş aidatları

MADDE 20 – (1) Bütün yatırım kuruluşlarının giriş aidatı ödeyerek YTM'ye katılması zorunludur. Kurul tarafından faaliyet izni verilmesinin uygun görülmesini müteakip, yetki belgesi verilmeden önce yatırım kuruluşları tarafından YTM'ye 50.000 Türk Lirası tutarında giriş aidatı yatırılır.

Yıllık aidatlar

MADDE 21 – (1) Yatırım kuruluşlarının yıllık aidat yükümlülükleri Kurul, merkezi takas ve saklama kuruluşları ile diğer kuruluşlar nezdinde bir önceki yıla ilişkin bulunan veriler esas alınmak suretiyle, bu Yönetmelik ve Kurul tarafından belirlenen esaslar uyarınca hesaplanır.

(2) Yatırım kuruluşlarının içinde bulunulan yıl için yatıracakları yıllık aidat tutarları, YTM'nin bildirim üzerine Mart ayı sonuna kadar ödenir.

(3) Yıllık aidatlar yatırımcı bazında;

a) Repo işlemine konu olanlar hariç olmak üzere kaydileştirilmiş sermaye piyasası araçları açısından merkezi takas ve saklama kuruluşları nezdinde bulunan saklama bakiyelerinin,

b) Organize piyasalarda işlem gören türev araçlar açısından merkezi takas ve saklama kuruluşları nezdinde bulunan teminatların

günlük tutarlarının toplamının, yatırım kuruluşlarının faaliyette bulunduğu iş günü sayısı dikkate alınmak suretiyle bulunan ortalamasının; beşinci fıkrada yer alan katsayılarla çarpılması suretiyle hesaplanır. Bu fıkra uyarınca yatırımcı bazında bulunan saklama bakiyeleri ile teminat tutarları ortalamasının her bir yatırım kuruluşu için toplamı, MKK tarafından hesaplanarak YTM'ye iletilir.

(4) Kaldıraçlı alım satım işlemleri üzerinden; yatırımcı bazında merkezi takas ve saklama kuruluşları nezdinde bulunan teminatların toplam tutarlarının, yatırım kuruluşlarının faaliyette bulunduğu iş günü sayısı dikkate alınmak suretiyle bulunan günlük ortalamasının beşinci fıkrada yer verilen gruplandırma çerçevesinde, sırasıyla binde 4, 8, 16 ve 32 katsayıları ile çarpılması suretiyle yıllık aidat hesaplanır. Bu

hesaplamaya esas teşkil edecek teminat tutarları toplamının günlük ortalaması, Takasbank tarafından hesaplanarak YTM'ye iletilir.

(5) Aracı kurumlar için, Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemeleri uyarınca ay sonları itibarıyla hesaplanan Sermaye Yeterliliği Tabanının; Gerekli Asgari Özsermaye, Risk Karşılığı ve Son Üç Aylık Faaliyet Giderlerinden en büyük olanına bölünmesi suretiyle bulunacak oranın yıllık ortalaması;

- a) 3 kat ve daha fazla olanlara on binde iki,
 - b) 2 ilâ 3 (3 hariç) kat arasında olanlara on binde dört,
 - c) 1 ilâ 2 (2 hariç) kat arasında olanlara on binde sekiz,
 - ç) 1 kattan az olanlara on binde on altı,
- katsayıları uygulanarak yıllık aidat hesaplaması yapılır.

(6) Bankalar açısından aidat hesaplamasında, beşinci fıkranın (a) bendinde yer verilen katsayı dikkate alınır.

(7) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen saklama bakiyeleri ve teminatların; her bir yatırımcı bazında, Kanun'un 84 üncü maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde belirlenen ve her yıl güncellenen azami tazmin tutarından az olması durumunda tamamı, fazla olması durumunda ise söz konusu azami tazmin tutarı kadarlık kısmı hesaplamaya dâhil edilir. Azami tazmin tutarı, kaldıraçlı alım satım işlemleri ve diğer sermaye piyasası araçları için ayrı ayrı dikkate alınır.

(8) Tezgâhüstü türev araçlar üzerinden ise, yatırımcı sayısına göre aidat hesaplanır. Buna göre yatırım kuruluşlarının her bir yatırımcı ile yıl içinde gerçekleştirdikleri tezgâhüstü türev araç işlemlerinde sözleşme büyüklüklerinin toplamı;

- a) 1.000.000 Türk Lirasının altında olan her bir yatırımcı için 50 Türk Lirası,
- b) 1.000.000 Türk Lirası veya üzerinde olan her bir yatırımcı için ise 100 Türk Lirası,

tutarı dikkate alınmak suretiyle aidat hesaplanır. Yatırım kuruluşları, bir önceki yıl içerisinde her bir yatırımcı ile gerçekleştirdikleri tezgâhüstü türev araç sözleşme büyüklükleri toplamı ile ödeyecek oldukları aidat tutarlarını MKK'ya bildirmek ve ikinci fıkrada belirtilen sürede YTM'ye ödemekle yükümlüdür. Yatırım kuruluşlarının diğer yatırım kuruluşlarıyla gerçekleştirdikleri tezgâhüstü türev araç işlemleri hesaplamada dikkate alınmaz.

(9) YTM'nin malvarlığı mevcudu, yatırım kuruluşlarının tür ve risk durumları ile sermaye piyasası araçlarının nitelikleri dikkate alınmak suretiyle, dördüncü, beşinci ve yedinci fıkralarda yer alan katsayılar ile sekizinci fıkrada yer alan tutarları, yarısı oranında artırmaya veya azaltmaya Kurul yetkilidir.

(10) YTM, yıllık aidatların hesaplanmasında kullanılacak verilerin toplanmasına ilişkin esasları belirlemeye ve söz konusu verilere ilişkin olarak, yatırım kuruluşları ve ilgili diğer kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi istemeye yetkilidir.

(11) Aidatların hesaplanmasında, yatırımcı blokajları ile yatırım kuruluşlarının kendi portföylerinde bulunan sermaye piyasası araçları ve portföyleri adına yapmış oldukları işlemler nedeniyle vermiş oldukları teminatlar dikkate alınmaz.

Ek aidatlar

MADDE 22 – (1) YTM malvarlığının ihtiyacı karşılamaya yetmediği hallerde, 21 inci maddedeki esaslar çerçevesinde yatırım kuruluşlarından, bir önceki yılda ödedikleri aidat tutarı toplamına kadar ek aidat alınabilir. Ek aidatlar Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek sürede ödenir.

(2) Ek aidatlar, ihtiyacın ortadan kalkmasını izleyen ilk yıl, yatırım kuruluşlarının yatıracakları yıllık aidatlardan mahsup edilebilir.

Aidat yükümlülüğüne ilişkin esaslar

MADDE 23 – (1) Süresi içerisinde ödenmeyen aidatlar ile yerine getirilen aidat yükümlülüğünün ilave aidat yükümlülüğü doğuracak şekilde farklı olduğunun tespit edilmesi halinde, doğacak aidat farkları, aidat için belirlenen son ödeme gününden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre hesaplanacak gecikme zammı oranında uygulanacak faiz oranı ile birlikte 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre YTM tarafından tahsil edilir.

(2) Fazla yatırıldığı tespit edilen aidat tutarları, YTM'nin belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde faizsiz olarak ilgili yatırım kuruluşuna iade edilir.

(3) Aidat yükümlülüklerinin süresi içerisinde yerine getirilmediğinin veya aidat hesaplamasında esas alınan verilerin gerçeğe uygun olmadığı tespit edilmesi halinde ilgili yatırım kuruluşları YTM tarafından Kurul'a ve Birlik'e bildirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Zamanaşımına Uğrayan Varlıkların ve Teslim Edilmeyen Sermaye Piyasası Araçlarının YTM'ye İntikali ve Satışı

Zamanaşımı

MADDE 24 – (1) Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü emanet ve alacaklar ile bunlara bağlı faiz, kâr payı ve diğer getiriler, hesap sahibinin yaptığı en son talep, işlem veya herhangi bir şekilde verdiği yazılı talimat tarihinden; yatırım fonu ve değişken sermayeli yatırım ortaklıkları için ise tasfiye tarihinden başlayarak on yıl içinde talep ve tahsil edilmemesi halinde zamanaşımına uğrar ve YTM'ye gelir kaydedilir.

(Değişik ikinci fıkra: 20/3/2020 – 31074 s.R.G.) (2) Yetkili merciler tarafından üzerine bloke, haciz veya tedbir konulan hesaplarda zamanaşımı süresi bunların konulduğu tarihte durur. Zamanaşımı süresi, hesaptaki blokenin, haczin veya tedbirin kaldırıldığı tarihten itibaren işlemeye devam eder. Ergin olmayanlar adına açtırılan hesaplarda, zamanaşımı süresi kişinin ergin olduğu tarihte işlemeye başlar.

(3) Hesaba, hesap sahibinin iradesi bulunmaksızın faiz veya kâr payı ödemesi yapılması ile bedelsiz pay aktarılması gibi durumlar zamanaşımını kesmez. Yatırımcıların bir yatırım kuruluşu nezdinde birden fazla hesabı bulunması halinde hesaplarından birinde işlem yapılması diğer hesaplar açısından da zamanaşımını keser. Bunun dışında, zamanaşımını durduran ve kesen haller Kurulca belirlenir.

Zamanaşımının ilanı

MADDE 25 – (1) Yatırım kuruluşları, bir sonraki takvim yılı içerisinde 24 üncü madde uyarınca zamanaşımına uğrayacak ve tutarı 100 Türk Lirası ve üzerinde olan emanet ve alacakların hesap sahiplerini, başvuruda bulunmadıkları takdirde hesaplarının YTM'ye devredileceği hususunda, içinde bulunulan yılın Mart ayı sonuna kadar iadeli taahhütlü mektupla uyararak zorundadır.

(2) Bir sonraki takvim yılı içerisinde zamanaşımına uğrayacak olan her türlü emanet ve alacaklar tutarına bakılmaksızın içinde bulunulan yılın Nisan ayının başından bir sonraki takvim yılı sonuna kadar liste halinde yatırım kuruluşunun kendi internet sitesinde ilan edilir. İlan edilecek listelerde emanet ve alacakların zamanaşımına uğrayacağı tarihlere yer verilir. Yatırım kuruluşu, söz konusu listelerin kendi internet sitesinde ilan edildiği hususunu, içinde bulunulan yılın Nisan ayı içerisinde, Basın İlan Kurumu listelerindeki tirajı en yüksek ilk beş gazeteden ikisinde Basın İlan Kurumu aracılığıyla ilan eder.

(3) İnternet sitelerinde ilan edilen listeler, bu maddede yer alan ilan yükümlülüklerinin yerine getirildiğine ilişkin beyan ile birlikte yatırım kuruluşları tarafından içinde bulunulan yılın Mayıs ayı sonuna kadar YTM'ye gönderilir. YTM bu listeleri içinde bulunulan yılın Temmuz ayı başından bir sonraki takvim yılı sonuna kadar konsolide edilmiş olarak kendi internet sitesinde yayınlar.

(4) Faaliyetleri sürekli olarak durdurulmuş olan yatırım kuruluşları nezdinde bulunan hesaplardaki emanet ve alacaklara ilişkin bu maddede yer alan yükümlülükler, emanet ve alacakların devredildiği kuruluş tarafından yerine getirilir. Hesaplardaki emanet ve alacakların devri sırasında, bunların zamanaşımına uğrayacağı tarihler devredilen kuruluşa liste halinde verilir.

(5) Zamanında bildirim ve ilan yükümlülükleri yerine getirilmemekle birlikte, zamanaşımı süresi dolmadan önce yatırım kuruluşu tarafından tespit edilen varlıklara ilişkin bu maddede yer alan bildirim ve ilan yükümlülüğü ivedilikle yerine getirilir ve bir sonraki takvim yılının sonuna kadar ilan edilmeye devam edilir.

(6) Zamanında bildirim ve ilan yükümlülükleri yerine getirilmeyen ve zamanaşımı süresi dolmuş olan varlıklar, gerekli ilan ve bildirim yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilmediğine bakılmaksızın YTM'ye gelir kaydedilir.

(7) İlan ve bildirim yükümlülüklerinin bu maddeye uygun şekilde yerine getirilmemesinden kaynaklanan her türlü hukuki ve cezai sorumluluk ilgili yatırım kuruluşundadır.

Zamanaşımına uğrayan emanet ve alacakların YTM'ye gelir kaydedilmesi

MADDE 26 – (1) Zamanaşımına uğramış emanet ve alacaklar üzerinde yalnızca YTM hak sahibi olup, yatırım kuruluşları söz konusu emanet ve alacakları YTM'ye devredinceye kadar ayrı bir hesapta izlemekle yükümlüdür.

(2) Yatırım kuruluşları, önceki yılda zamanaşımına uğramış emanet ve alacaklara ilişkin, hak sahiplerinin kimlik bilgileri, adresleri ve haklarının faiz, kâr payı ve diğer getirileri ile birlikte ulaştıkları tutarlar gösterilmek suretiyle düzenlenecek listeyi Ocak ayı sonuna kadar YTM'ye gönderir ve söz konusu varlıkları aynı süre içerisinde YTM'ye devreder.

(3) Zamanaşımına uğramış yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü emanet ve alacaklar ile bunlara ait faiz, kâr payı ve diğer getiriler için düzenlenecek liste örnekleri ve bunların hangi hesaplara yatırılacağı veya ne suretle tevdi ve teslim edileceği, YTM tarafından Birlik vasıtasıyla yatırım kuruluşlarına duyurulur.

(4) Faaliyetleri sürekli olarak durdurulmuş olan yatırım kuruluşları nezdinde bulunan emanet ve alacaklar, bunların devredildiği kuruluş tarafından YTM'ye devredilir.

(5) Zamanaşımına uğradığı halde YTM'ye devredilmediği tespit edilen emanet ve alacaklara, YTM'ye gelir kaydedilmesi gerektiği tarihten itibaren 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklara uygulanan gecikme zammı oranında faiz işletilir. Bu şekilde YTM'ye devredilen varlıklar için MKK'ya ve Takasbank'a YTM tarafından herhangi bir ücret ödenmez.

Teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikali

MADDE 27 – (1) Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçları MKK tarafından, YTM hesaplarına aktarılır, bunların üzerindeki sınırlı aynı haklar kendiliğinden sona ermiş sayılır. YTM hesaplarına aktarılan sermaye piyasası araçlarına ilişkin geçmiş yıllarda ödenen, ihraççı şirketler nezdinde bulunan ve ilgili mevzuat uyarınca YTM'ye devredilebilen temettüleri de ilgili ihraççı şirketler tarafından YTM hesaplarına aktarılır. Bu şekilde YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçları için MKK'ya ve Takasbank'a YTM tarafından herhangi bir ücret ödenmez.

Zamanaşımına uğrayan varlıkların ve teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının satışı

MADDE 28 – (1) 24 üncü madde uyarınca YTM'ye gelir kaydedilen emanet ve alacaklar ile 27 nci madde uyarınca YTM'ye aktarılan sermaye piyasası araçlarının, YTM'ye intikalinden itibaren üç ay içinde BİAŞ'ta satılması esastır. Bununla birlikte, BİAŞ'ta satışı mümkün olmayan veya söz konusu süre içerisinde satılamayan varlıklar hakkında yapılacak işlemlere ilişkin esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

(2) Satış işlemleri için YTM tarafından BİAŞ'a yazılı olarak müracaat edilir. Satış işlemi, BİAŞ tarafından satılacak kıymetin likidite durumuna göre, ayrı bir resmi müzayede sırası açılmasına gerek görülmediği durumlarda ilgili sermaye piyasası aracının işlem sırasında ya da açılacak ayrı bir resmi müzayede pazarında gerçekleştirilebilir.

(3) Ayrı bir resmi müzayede pazarı açılması durumunda satılacak varlıklara ilişkin duyuru, satışın yapılacağı günden en az bir gün önce Kamuyu Aydınlatma Platformunda yapılır.

(4) Resmi müzayede işlemlerine ilişkin esaslar BİAŞ tarafından belirlenir. YTM adına yapılacak müzayede dâhil hiçbir işlem için BİAŞ'a, MKK'ya ve Takasbank'a komisyon, masraf ve benzeri ücret ödenmez.

(5) Bu Yönetmelik uyarınca YTM'ye zamanında devredilmeyen varlıkların, bu maddede belirtilen satış sürecinden sonra YTM'ye intikal etmesi halinde, söz konusu varlıklar yapılacak ilk satışta dikkate alınır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Giderler

MADDE 29 – (1) YTM tarafından Kanun ve ilgili mevzuattan kaynaklanan görevlerin yerine getirilmesi amacıyla yapılan giderler ile genel yönetim giderleri YTM'nin malvarlığından karşılanır. Buna ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

(2) Kanunun geçici 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, Kanunun yayımı tarihinden önce tedrici tasfiyesine başlanmış olan kurumlara ilişkin olarak gerekli ödemeler üçer aylık dönemler itibarıyla YTM tarafından MKK'ya yapılır.

Bütçe, mali tablo ve raporlar

MADDE 30 – (1) YTM bütçesi ve kesin hesabı, Yönetim Kurulu tarafından onaylanır. Bütçe YTM'nin bütçe yılı içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir. Bütçe yılı takvim yılıdır. YTM gelirlerinin yeterli olması halinde, yıl içerisindeki ilave ödenek ihtiyacı için mevcut veya yeni açılacak tertiplere Yönetim Kurulu tarafından ödenek eklenebilir. Bütçe içi ödenek aktarması yapmaya Başkan yetkilidir.

(2) YTM, yıllık mali tabloları ile hesap dönemine ilişkin faaliyetlerini ve sonraki dönem hakkında görüş ve önerileri ile alınması gereken önlemleri içeren bir faaliyet raporunu düzenleyerek takip eden yılın mart ayı sonuna kadar Kurula gönderir.

YTM'nin defter ve kayıtları

MADDE 31 – (1) YTM tarafından, bu Yönetmeliğin uygulanmasında yönetim kurulu karar defteri ve yardımcı defterler ile ilgili mevzuat uyarınca tutulması zorunlu olan diğer defterler tutulur. Kayıtların tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

Yatırımcıyı bilgilendirme ve reklam yasağı

MADDE 32 – (1) Yatırım kuruluşları, sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri sırasında YTM ve YTM'nin koruma kapsamı hakkında yatırımcılara yeterli bilgi vermek zorundadır.

(2) Yatırım kuruluşları, YTM'nin yatırımcılara sağladığı korumayı reklam amacıyla kullanamazlar.

Yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak tedbirler

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler, eksik yerine getirenler veya mevzuata aykırı fiil ve işlemleri tespit edilenler YTM tarafından Kurula bildirilir.

Tutarların değerlendirilmesi

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde ve geçici 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen tutarlar, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme oranını geçmemek üzere Kurulca belirlenen oranda arttırılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM Geçici ve Son Hükümler

Saklı hükümler

MADDE 35 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan veya açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de dikkate alarak karar vermeye ve uygulamayı yönlendirmeye Kurul yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 36 – (1) 6/6/2013 tarihli ve 28669 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yatırımcı Tazmin Merkezine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

YTM'nin merkezine ilişkin geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Kurul merkezinin İstanbul'a taşınmasına ilişkin iş ve işlemler tamamlanıncaya kadar YTM'nin merkezi Ankara'dadır.

Giriş aidatı ödemeyecek yatırım kuruluşları

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 20 nci maddede yer verilen giriş aidatları mülga 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca kurulan Yatırımcıları Koruma Fonuna katılmış olan yatırım kuruluşları tarafından yatırılmaz.

Yıllık aidatların hesaplanmasına ilişkin geçici madde

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 2015 yılında, yatırım kuruluşlarının 2014 yılı verileri üzerinden yapılacak yıllık aidat hesaplamasında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Birleşme veya devralma durumunda aracı kurumlara sağlanacak indirimler

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde faaliyette bulunan;

- a) Bir aracı kurumun başka bir aracı kurumun aktif ve pasifini devralmak,
- b) Bir aracı kurumun başka bir aracı kurumun sahip olduğu yetki belgesi kendi lehine iptal edilmek,
- c) İki veya daha çok aracı kurumun tasfiyesiz infisah yoluyla tüzel kişiliklerini sona erdirerek aktif ve pasiflerini birleştirmek suretiyle yeni bir aracı kurum kurmak

üzere 31/12/2017 tarihine kadar Kurula başvurması durumunda, YTM'ye ödeyeceği yıllık aidat, buna ilişkin Kurul karar tarihini takip eden yıldan itibaren dört hesaplama dönemi boyunca, bu Yönetmelikte yer alan esaslara göre hesaplanacak tutarların yarısı kadar ödenir.

(2) Bu madde kapsamında aracı kurumlara sağlanacak indirimlerin toplam tutarı 2.288.746,46 Türk Lirasını aşamaz. Söz konusu aracı kurumlara sağlanacak indirimlerin toplam tutarının tespitinde, bu fıkrada yer alan tutarın, ilgili aracı kurumun indirimden ilk yararlandığı yıl için belirlenmiş olan değerlendirilmiş hali dikkate alınır.

YTM tarafından devralınan alacakların takip ve tahsili

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) YTM'nin, Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca devraldığı alacaklara ilişkin olarak, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre başlatılmış bulunan takiplere, yine 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre kaldığı yerden devam edilir.

Hesapları devredilmiş olan yatırım kuruluşları açısından zamanaşımı süresinin tespiti

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, faaliyetleri sürekli olarak durdurulmuş ve hesapları başka bir kuruluşa devredilmiş olan yatırım kuruluşlarının hesaplarındaki emanet ve alacakların zamanaşımına uğrayacağı tarihlerin tespit edilememesi durumunda, zamanaşımı süresinin tespitinde devir tarihi esas alınır.

Yürürlük

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmeliğin;

- a) 21 inci maddesinin sekizinci fıkrası 1/1/2016 tarihinde,
 - b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.